

Afgørelser – Reg. nr.: 01258.00

Fredningen vedrører: Klitgårds Skrænt

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   29-11-1950

Fredningsnævnet   19-11-1949

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1950, den 29. november, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af skriftlig og mundtlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 958/49 vedrørende fredning af en skrænt m.m. mellem Nørholm og Klithuse.

Den af fredningsnævnet for Aalborg amt den 19. november 1949 afsagte kendelse er saalydende:

"Ved skrivelse af 11. november 1948 har Danmarks Naturfredningsforening paa foranledning af foreningens naturvidenskabelige udvalg fremsat begæring om behandling af en fredningssag med hensyn til et næsten 3 kilometer langt skrænteareal nord for Nibe mellem Klithuse og Nørholm og har herved anført at skrænten, der er dannet under stenalderen, og som nu ligger adskilt fra Limfjorden ved et ret bredt maritimt forland, i botanisk og plantegeografisk henseende rummer usædvanlig mange interessante detaljer. I udvalgets indstilling udtales nærmere: "Paa skrænten og umiddelbart bag dennes kam er der samlet saa godt som alle de sjældne, kalkelskende arter, der er karakteristiske for Nordjylland. [Af vegetationstyper maa i særlig grad fremhæves store plotter bevokset med bakke-stilkaks (*Brachypodium pinnatum*), pilebladet slant (*Inula salicina*), Afbidt Høgeskæg (*Crepis præmorsa*).] Klithus-Nørholm skrænten er et særdeles godt eksempel paa en nordjydsk kalkskræntvegetation, og det kan uden at overdrive siges, at denne vegetation er enestaaende ikke blot i Danmark men i det hele taget. Der vil i egnen omkring Harzen (f. eks. det delvis naturfredede Küffhäuser-omraade) kunne findes vege-

tationstyper, der minder om de nordjydske paa forskellige maader, men der bliver paa ingen maade tale om, at den nordjydske vegetation kan siges at tilhøre samme samfund som den tyske. Paa internationale ekskursioner igennem Danmark vil Klithuse-Nørholm lokaliteten meget sandsynligt blive et af de bedste emner.

Skræntpartiet umiddelbart øst og nordøst for Klitgaarden er i henseende til fredning det værdifuldeste, men Nørholm-skrænterne bør medtages, da der her er en række interessante initialstadier og unge vegetationstyper forårsaget af nedskridning."

Endvidere forekommer paa skråntområdet ifølge samme indstilling rigeligt eller i mængde følgende sjældne eller karakteristiske arter: "Cinararia integrifolia, Koeleria pyramidata danica, Campanula glomerata, C. persicifolia, Geranium sanguineum, Helianthemum chamaecistus, Pulsatilla pratensis, P. vulgaris, Silene nutans, Hypochoeris maculata, Phleum phleoides og flere kalkelskende mosser."

Idet den nuværende tilstand ønskes opretholdt og arealerne alene anvendt til græsning, foreslaas det, at fredningen gennemføres saaledes, at der skabes sikkerhed mod beplantning og bebyggelse af skrænterne og et bælte af 50 meters bredde paa hver side af skrænterne, ligesom der sikres mod beplantning af de i øjeblikket uopdyrkede plane pletter yderst paa bakkekammen. Endvidere skal det efter den fremsatte begæring alene være tilladt at anvende skråntarealerne til græsning, og det skal ikke være tilladt at føre trapper, stier og veje ned over skrænterne, men nuværende veje skal kunne bibeholdes. Endelig ønskes der truffet visse foranstaltninger mod kridtgravning.

Paa et den 15. januar 1949 afholdt møde med lodsejerne, hvor naturfredningsforeningen var repræsenteret ved magister Tyge Christensen, oplyste denne nærmere, at et almindeligt løhegn - i modsætning til tæt plantegebevoksning - ikke skulle være til skade for vegetationen, og at uopdyrket plan jord i 3 meters bredde over for skrænterne ønskedes indbefattet under fredningen.

Paa mødet udtalte en lodsejer gaardejer Kristen Marinus Sloth Kri-

5.
stensen, der har arealer baade oven for og neden for skrånten, ønsket om at anlægge en vej ind over skrånten, og han henviste herved til, at der paa hans del af skrånten findes en slugt, der vil være velegnet hertil.

En enkelt lodsejer har protesteret mod fredningens gennemførelse, medens der af andre lodsejere er fremsat erstatningskrav.

Under hensyn til det i fredningsbegøringen anførte og til, at den paatænkte fredning ikke kan antages at have væsentlig indflydelse paa udnyttelsen af de paagældende arealer, hvorved særlig bemærkes, at der intet er oplyst om, at de i skrånterne værende kalklag i en overskuelig fremtid kan forventes at ville blive søgt udnyttede, findes den begærte fredning at burde fremmes med hensyn til skrånterne paa matr. nr. 21a, nemlig fra den vestlige grænse af matr. nr. 22a og paa matr. nr. 64a, 54b, 55b af Nørholm by og sogn, samt paa matr. nr. 1bh, 1bl og 1a af Klitgaard ejerlav, Nørholm sogn, og med hensyn til de neden for og oven for skrånterne beliggende arealer i en bredde af 50 meter, nemlig for saa vidt angaar følgende matr. nr.e: 20a, 21a, 64a, 54b, 55b, 72c, 72b, 72a Nørholm by og sogn og matr. nr. 1bh, 1bl, 1bk, 1a Klitgaard ejerlav, Nørholm sogn. Med hensyn til den oven for skrånten paa matr. nr. 1a beliggende jord vil der dog alene være at paalægge fredning for saa vidt angaar den mellem matr. nr. 1bl, skrånten og vejen fra Klitgaard og Klithuse liggende trekant.

Arealerne vil herefter være at frede saaledes, at de stadig bør henligge ubebyggede og uden høj bevoksning, dog saaledes at det paa arealerne oven for og neden for skrånten skal være tilladt at foretage plantning af løbælter. Der maa ikke ske kultivering eller tilsaaning af skråntarealerne, der alene anvendes til græsning. Kridt- eller kalkgravning i skrånterne maa kun finde sted i samraad med naturfredningsnævnet. Saafremt en begæring om tilladelse til erhvervsmæssig udnyttelse af de nævnte kridt- eller kalklejer ikke imødekommes, kan sagen af de interesserede lodsejere forlanges forelagt for fredningsnævnet til afgørelse med hensyn til yderligere erstatning. De paa skrånterne værende

veje og stier maa benyttes, men det skal ikke være tilladt at føre nye trapper, stier og veje ned over skrænterne, dog at det skal være gaardejer Sloth Kristensen tilladt ad den paa hans skrænt værende slugt at anlægge en vej.

Det skal derhos være Chr. Damborg tilladt i skrænten umiddelbart nord for hans gaard at indrette et kartoffelhus.

Begeringen om fredning af de plane, bare pletter findes ikke at burde tages til følge særligt under hensyn til, at disse pletter efter det nu oplyste maa antages tidligere at have været opdyrkede. De paa de omhandlede arealer beliggende gaardspladser og haver er undtaget fra fredningen.

Der vil i anledning af fredningen være at tillægge lodsejerne en erstatning, der under hensyn til, at der ikke ved fredningen sker nogen indskrænkning i den nu stedfundne benyttelse af jorden, findes at burde fastsættes paa følgende grundlag:

Der tillægges lodsejerne af skrænten 1,50 kr. eller 2,00 kr. for hver løbende meter, alt eftersom de har jord paa een side eller begge sider af skrænten. For saa vidt angaar lodsejere, der ikke er ejere af skræntarealer og kun har jord paa den ene side af skrænten, tillægges der disse efter tilsvarende beregningsgrundlag 1,00 kr. pr. løbende meter.

Med bemærkning, at erstatningerne findes at burde udbetales til lodsejerne, vil der herefter være at tillægge disse erstatninger som nedenfor anført. Idet udmålingerne af skræntarealernes længde, der er foretaget paa grundlag af kortmateriale, ifl. erklæring fra landinspektør Bjørnkjær kan være beheftet med fejl, der imidlertid formentlig ikke overstiger 5% forhøjes erstatningerne med dette beløb, hvorefter de er udregnet til

1. gaardejer Knud Nielsen matr. nr. 20a	250,00 kr.
2. gaardejer Kristen Marinus Sloth Kristensen matr. nr. 21a	1300,00 kr.
3. gaardejer Marinus Larsen matr. nr. 64a, 54b	500,00 kr.
4. gaardejer Niels Pedersen matr. nr. 55b	225,00 kr.

5. gaardejer Anton Marinus Nielsen Munk matr. nr. 72c	200,00 kr.
6. gaardejer Aage Chr. Bundgaard Jacobsen matr. nr. 72b, lbh	475,00 kr.
7. gaardejer Chr. Damborg matr. nr. 72a, lbl	1075,00 kr.
8. gaardejer Søren Bjerre matr. nr. lbk	280,00 kr.
9. gaardejer Aage Bjerre matr. nr. la	300,00 kr.

Erstatningerne udredes med $\frac{2}{3}$ af statskassen og $\frac{1}{3}$ af Aalborg amtsfond."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, hvorhos den er indanket af gaardejer Knud Nielsen, gaardejer Niels Pedersen, gaardejer Anton Marinus Nielsen Munk, gaardejer Søren Bjerre og gaardejer Aage Bjerre.

Overfredningsnævnet har den 18. august d.a. besigtiget de ommeldte arealer og forhandlet med de ankende lodsejere og andre i sagen interesserede.

Cand. mag. Thyge Christensen, som gav møde for Danmarks naturfredningsforening, oplyste, at den videnskabeligt-botaniske begrundelse for ønsket om fredning i alt væsentligt vedrører de arealer, som tilhører Søren Bjerre, matr. nr. lbk, Chr. Damborg, matr. nr. 72a, lbl, Aage Chr. Bundgaard Jacobsen for saa vidt angaar matr. nr. 72b, derimod ikke matr. nr. lbh, alle af Klitgaard by, Nørholm sogn, samt endelig Knud Nielsens areal, matr. nr. 20a, Nørholm by og sogn. For sidstnævnte areals vedkommende er det ikke saa meget de enkelte plantearters sjældenhed som de plantesociologiske forhold, der begrunder ønsket om fredning. Dette areal er i det hele af noget mindre botanisk interesse end de foran nævnte.

Det vedtoges at indskrænke fredningens omraade saaledes, at det kun omfatter gaardejer Chr. Damborgs arealer af matr. nr. 72a og lbl samt gaardejer Aage Chr. Bundgaard Jacobsens areal af matr. nr. 72b alle af Klitgaard by, Nørholm sogn.

Med sidstnævnte opnaaede man en mindelig overenskomst om en erstatning paa 300 kr.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte,

vil denne være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende ændringer. hvorved dog bemærkes, at der efter, at den samlede erstatningsudgift er reduceret til 1375 kr., ikke findes at være grundlag for at paalægge statskassen at udrede 2/3 af beløbet.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Aalborg amt den 19. november 1949 afsagte kendelse vedrørende fredning af en skrent m.m. mellem Nørholm og Klit-huse stadfæstes med de af det foranstaaende følgende ændringer.

Grænsen for det fredede område er vist paa et nærværende kendelse vedhæftet kort nr. AAl 102.

I erstatning tillægges der

gaardjer Asge Chr. Bundgaard Jacobsen	300 kr.
" Chr. Damborg	1075 "

Erstatningen udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Aalborg amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

overfredningsnævnets sekretær

Oversigtsriks i 1:4000 over
et terræn af
Klitgård og Nørholm by

Nørholm sogn
Hornum herred
Aalborg amt.

Udfærdiget på grundlag af en kopi af matrikulkortet
Suppleret med skitse-mæssig indlægning af skræntorealer,
bygninger m.v. efter rekognoscering i marken

Aalborg i februar 1949.

1:4000.

J. Th. Thomsen
Landinspektør.

REG. NR. 1258

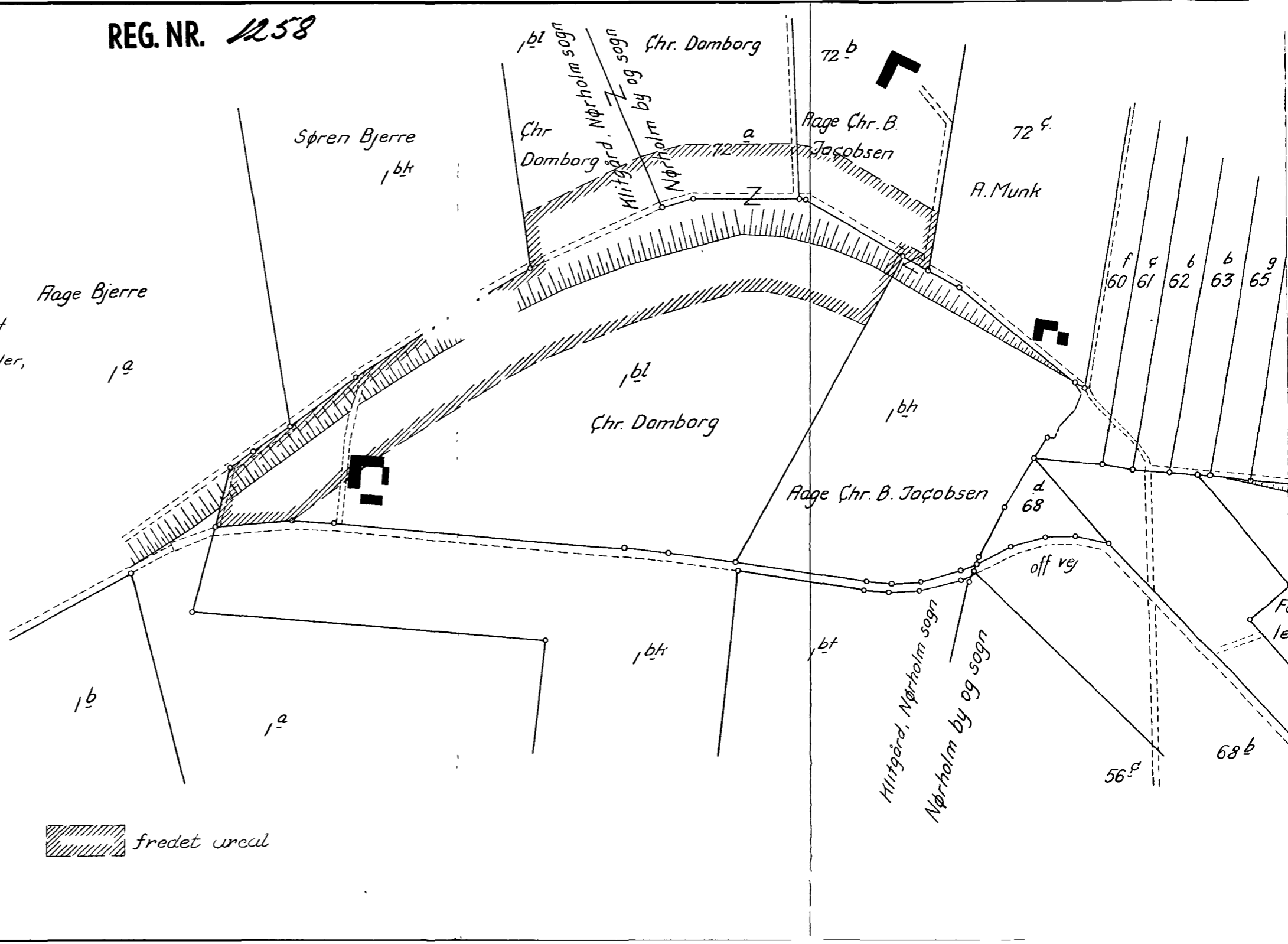
fra Klitgård og Klithuse

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 22-11-50

By: Klitgård, Nørholm
Sogn: Nørholm

Plan nr. Aal. 102

 fredet areal

FREDNINGSNÆVNET>

19/11 - 1949

U d s k r i f t

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Aalborg amt.

År 1949 den 19. november kl. 15 holdt nævnet møde på forsamlingshuset i Nørholm. Nævnets formand dommer F. Juhl, Nørresundby, og dets medlemmer provst Konrad Hansen, Svendstrup, og gårdejer Laurits Lund var til stede.

Der foretoges

sagen om fredning af skrænt mellem Nørholm og Klithuse.

.....

Efter stedfunden votering afsagdes der sålydende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 11. november 1948 har Danmarks Naturfredningsforening på foranledning af foreningens naturvidenskabelige udvalg fremsat begæring om behandling af en fredningssag med hensyn til et næsten 3 kilometer langt skråcarrel nord for Nibe mellem Klithuse og Nørholm og har herved anført at skrænten, der er dannet under stenalderen, og som nu ligger adskilt fra himmeljorden ved et ret bredt maritimt forløb, i botanisk og plantegeografisk henseende rummer usædvanlig mange interessante detaljer. I udvalgets indstilling udtales nærmere "I skrænten og umiddelt bag den ses kunner der samlet så godt som alle de sjældne, kalkelskende arter, der er karakteristiske for Nordjylland. Af vegetationstyper må i særlig grad fremhæves store pletter bevokset med bakke-stilkaks (*Brachypodium pinnatum*), pilebladet alant (*Inula salicina*), Afbidt Høgeskæg (*Crepis præmorsa*). Klit-

CITERET FULDT

UD I OEFN K

AF 29/11 1950